

ПРОФЕСІЙНИЙ ПРОФІЛЬ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Мунтян С.Г.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Чинна нормативна документація з навчання іноземних мов в рамках загальної та вищої освіти України базується сьогодні на Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти [3]. Це свідчить про те, що провідною тенденцією у вітчизняній сфері навчання іноземних мов є орієнтація на міжнародні (європейські) стандарти. Успішна ж реалізація європейських рекомендацій та вимог у кожній конкретній цільовій аудиторії значною мірою залежить від рівня компетентності викладача у сьогоденній парадигмі навчання. Тож, потрібний відповідний масштабний перехід викладачів іноземних мов до нових, узгоджених з європейськими, рівнів професійної компетентності. Тим більш, що вітчизняні галузеві стандарти в сфері підготовки фахівців з іноземних мов відсутні [2].

Метою публікації є аналіз європейського стандарту професійного профілю сучасного викладача іноземної мови.

В європейському освітньому просторі успішному професійному зростанню викладача іноземної мови покликаний слугувати «European Profiling Grid (EPG)» / «Європейський профіль професійної компетентності викладача-мовця (ЄППК)» [4, 1]. Цей документ є результатом загальноєвропейського дослідження, що тривало протягом 2011-2013 років за підтримки Європейської Комісії, й розглядається як інноваційний інструмент.

Пріоритетна мета ЄППК полягає у наданні колективам викладачів іноземної мови (кафедрам, секціям, установам з підвищення кваліфікації, мовним центрам тощо) конкретної допомоги у визначенні наявних професійних

компетенцій викладачів, в оптимізації підвищення їхньої кваліфікації й у спрямуванні їхнього професійного поступу.

Базовими принципами, що покладені в основу ЄППК, є принцип орієнтування на компетенції, принцип самооцінки та зовнішнього оцінювання, принцип рефлексії та принцип багатомовності.

Щодо форми й структури, то ЄППК представлений у вигляді таблиці й містить дескриптори, тобто описи вмінь, які відбивають усю багатогранність викладацької діяльності. Дескриптори показують ступені прогресії кваліфікації та компетентності викладача іноземної мови. Ця прогресія охоплює професійне зростання викладача від початку викладацької діяльності до стадії досвідченого висококваліфікованого фахівця: всього виокремлено шість етапів професійної прогресії.

Опис-прогресія професійних якостей, вмінь та навичок надається у чотирьох загальних категоріях. Перша категорія – кваліфікація / досвід – складається з чотирьох підкатегорій, що описують рівень викладача щодо володіння іноземною мовою, його освіти, кваліфікацію та його викладацький досвід.

Друга категорія – основні навчально-методичні (викладацькі) компетенції – також містить чотири підкатегорії. Вони описують знання та навички викладачів з дидактики й методики викладання, планування заняття та навчального курсу, керування інтеракцією й оцінювання.

Третя категорія – міжпредметна компетентність – об'єднує три підкатегорії: міжкультурну компетентність, усвідомлення мови та медійну грамотність.

Четверта категорія – професіоналізація – поділяється на дві підкатегорії: підвищення кваліфікації й адміністрування, котрі висвітлюють способи виконання адміністративних завдань, колегіальну здатність особи до співпраці, її активність у підвищенні своєї кваліфікації та зацікавленість у професійному розвитку організації-роботодавця.

ЄППК передбачено застосовувати для самооцінки й зовнішньої оцінки діяльності викладача іноземної мови, для визначення потреб у підвищенні

кваліфікації, для оптимізації менеджменту навчального процесу у відповідному підрозділі, для професійної сертифікації викладачів іноземних мов, якщо будуть детально розроблені порядок та інструменти проведення відповідної процедури.

Однією з інноваційних складових ЄППК є те, що він на чотирьох мовах (англійській, німецькій, французькій, іспанській) супроводжується електронною online-версією, яка оперативно та наочно дозволяє зобразити професійний персональний або груповий профіль викладачів іноземних мов у формі діаграми.

Отже, ЄППК відображає загальноєвропейські стандарти щодо визначення кваліфікації і професійної поведінки викладача іноземних мов. Безумовно, у вітчизняному освітньому просторі документ потребує на вивчення, усвідомлення й практичне застосування з боку всіх фахівців й колективів у сфері викладання іноземних мов. Імплементация даних стандартів сприятиме підвищенню прозорості моделей викладання іноземних мов, трансферу фахової експертизи, стимулюванню обміну кращим практичним досвідом на місцевому і міжнародному рівнях та мобільності викладачів іноземної мови.

Література:

1. Європейський профіль професійної компетентності викладача-мовця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.goethe.de/resources/files/pdf22/Europaeisches_Profilraster_fuer_Sprachlehrende_Ukrainisch.pdf
2. Ніколаєва С.Ю. Іншомовна освіта в Україні: міфи та реальність / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2014. – № 1 (77). – С. 3-13.
3. Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. – A Common European Framework of Reference / Council of Europe, Education Committee. – Strasbourg, 2002. – 232 p.
4. The European Profiling Grid [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.epg-project.eu/wp-content/uploads/The-EPG-PDF-publication_EN.pdf

